

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, L. Doedes, P. L. Dubourcq,

G. D. Jordens, J. F. Ligtenberg, Ch. J. I. M. Welter.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Uit de Redactie is getreden:

J. W. ALBARDA.

Aan Karel van de Woestijne.

(Tweemaand. Tijdschr. Jan. 1900.)

Ik weet niet of het is, daar 'k veel geleden
Had, toen Uw zacht geluid kwam trooste neuren;
of misschien mijn verdriet — dat kwam verstoren
Mijn rust — nog door mij niet was overstreden;

Ik weet niet of het was door 't kort verleden,
Wen in mijn woel'ge pijn geen kunst gebeuren
Kon — daar 't van liefde alles had verloren —
En Uwe rust nu in mij is vergleden;

Ik weet alleen, dat ik mijn dank moet weenen
Voor Schoonheid, die Uw zacht gezang dee glijden
Bij mij, uit eeuwig-zoet gezongen lied. —

Met glimlach, die geluidloos glijet henen
Van lippen, die hun zachte-blank verblijden
Niet zeggen kunnen..... dank ik voor Uw lied.

Over de Wenschelijkheid van Philosophie-colleges aan onze Pol. School.

„Alle wetenschap is niet toevallig (d. w. z. door haar standpunt van ontwikkeling waarop ze zich bevindt) maar wezenlijk (d. w. z. altijd en eeuwig) ontoereikend. Want al hadde de Physica hare volmaaktheid bereikt, d. w. z. al wist ik ieder feit uit een ander te verklaren, dan bleef daardoor de gansche Reeks van feiten toch nog onverklaard n.l. het feit in 't algemeen bleef een Raadsel.

Het ware, om een koddige vergelijking te bezigen, steeds als bevond ik mij in een gezelschap van louter mij onbekende personen, waarvan de een mij den ander voorstelde als zijn vriend en bloedverwant, terwijl ik, steeds het woord „aangenaam” op de lippen, daarbij bestendig mezelf afvroeg: „maar wat duivel hoe kom ik toch aan dit heele gezelschap?” (Schopenh. Nachlass IV § 15.)

Deze opmerking van den wijsgeer, meer gemaakt als vergelijking van de Wetenschap in 't algemeen met de Kunst als zoodanig, is geheel van toepassing op die Rubriek onzer studie die alle wiskunde vakken omvat.

Van hoeveel belang de Wiskundestudie voor den a. s. ingenieur is, behoeft hier geen betoog. Dit is wel hoofdzakelijk de reden, waarom door vele niet-ingenieurs onze studie als droog en saai wordt gebrandmerkt. Het heet zelfs algemeen in den wandel van het ingenieurstype, dat er eene zekere poëzie- en gemoedlooze vorming uit spreekt, doch daar nu eenmaal aan alle menschelijke vorming wel iets eenzijdigs zal moeten blijven kleven, zal zoo in 't algemeen genomen een ingenieur zich die meening van de meer letterkundig gevormden tot op zekere hoogte getroost kunnen

laten welgevallen. Hij is onontbeerlijk op zijne wijze, en voelt op zijne wijze ook zijn meerderheid boven het litteratortype.

„Hij heeft een wiskunde kop”, geldt veelal in den zin van: hij kan goed, logisch denken, weet zuiver met abstracte begrippen om te gaan. Tot op zekere hoogte is dit ook waar. Maar van het eigenlijk logische, in den zin van philosophische, in onze wiskunde educatie is „au fond” bitter weinig te bespeuren. Zoo als tegenwoordig (en ik geloof: altijd) de mathematische studie aan onze Polyt. School gegeven wordt, bestaat ze hoofdzakelijk in een volproppen van onze hoofden met allerlei abstracte begrippen, die we op oneindige wijze leeren combineeren en verder uitwerken, maar waar wij bij nader onderzoek toch niet het minst begrip van hebben. (Men zou met Multatuli kunnen vragen: Hebt ge wel een begrip van een begrip?) Er is ons voortdurend op gewezen, dat de wiskunde zich nu eenmaal niet stellen kan buiten die begrippen, welke allen haar reuzengebouw steunen als een zwaar en grootseh fundament. En al deze gegevens gedwee aannemende zijn we in staat onze verkenningstochten te maken door de eindeloze reeks van afdelingen en gangen die de mathematiek in den loop der jaren zich gebouwd heeft. Hiermee hebben we de handen zóó vol, dat ons geen tijd overschiet of liever, wij er zelf niet aan denken, te onderzoeken op welk terrein we ons nu eigenlijk wel bevinden en wat het resultaat zou kunnen wezen van al dat jarenlange zoeken en opzamelen.

Dit is nu minder te wijten aan ons zelf, die, als geheel vreemd en gedesorienteerd in den beginne genoeg te doen hebben met wat ons wordt voorgelegd, dan wel aan 't feit, dat er, vóór de groote onderzoekingsstocht aanvangt, de noodige opheldering ontbreekt omtrent de gegevens en 't materiaal, waarmee we te doen krijgen.

Wie van ons zouden zich niet eens gaarne laten uitlegen, in welk algemeen verband men de begrippen „qualiteit” en „quantiteit” te denken heeft, wat er te zeggen valt van „stof en kracht,” van „zelfstandigheid en eigenschap”, van „oorzaak en uitwerksel”, hoe het eigenlijk zit met de ongerijmdheden „waarvan de wiskunde zoude leven”, en wat wel in het algemeen de zin is, waarin er „van een stelsel van zuivere Rede” sprake kan zijn?

Woorden als „zijn, niet-zijn, zoo-zijn, anders-zijn; bepalen, bepaaldheid, bepaling; grens, begrenzen, begrensd-zijn; eenheid, veelheid; identiteit, enz.” blijven ons volkomen duister, al bleven we tot den jongsten dag onze tegenwoordige studiën voortzetten.

Dit is ook niets vreemds. De werkelijk wetenschappelijke wiskunde leert alles, behalve streng logisch denken en het daardoor ontleden van haar materiaal, indien hier van ontleden sprake kan zijn.

„Van Plato wordt reeds gezegd, dat hij de Geometrie koos als eene vooroefening, waardoor de Geest van den Leerling zich gewende aan het bestudeeren van onstoffelijke dingen, daar hij tot nu toe in de practische school des levens slechts met stoffelijke dingen te doen had gehad.

Dit is dus de beteekenis, waarin Plato de Wiskunde beval aan de Philosophen; men is dus niet gerechtigd, haar verder uit te breiden.”

Zelfs van den grooten filosoof-wiskundige Descartes, die dus uit eigen ervaring spreekt, wordt beweerd: „Sa propre expérience l'avait convaincu du peu d'utilité des mathe-

matiques, sur tout lorsqu'on ne les cultive que pour elles-mêmes. Il ne voyait rien de moins solide que de s'occuper de nombres tout simples et de figures imaginaires."

Schop. gaat zelfs nog een stapje verder:

"Der einzige unmittelbare Nutzen, welcher der Mathematik gelassen wird, ist, dasz sie unstätte und flatterhafte Köpfe gewöhnen kann, ihre Aufmerksamkeit zu fixiren."

(Schopenhauer: Ueber Mathematik.)

Het spreekt van zelf, dat ik met deze aanhalingen geen afbreuk wil doen aan het practische nut en de „stoffelijke” toepassing van de wiskunde voor den ingenieur. Maar is het niet: „van brood alleen zult gij niet leven”, voor ons zelf is ook nog een hooger standpunt noodig te bereiken.

Wij moeten niet met den mond vol tanden staan indien de eerste de beste wilkeurling ons ondervraagt, wat dan toch eigenlijk die „dingen” zijn waarmee we zoo kunstig weten om te springen. We moeten trachten een ruimer gezichtsveld te krijgen. Van een algemeen hooger gezichtspunt moeten we methodisch licht op onze arbeid kunnen laten vallen.

Aan wie is het te wijten, dat een zoodanig iets ons onthouden blijft? Zeker niet aan onze docenten in de wiskunde, die het voorgeschreven programma moeten volgen en wien we slechts dankbaar kunnen zijn, dat ze ons in een' zoo beperkten tijd het massieve der te behandelen stof zoo geleidelijk, en met zooveel duidelijkheid weten voor te dienen.

Neen, de fout schuilt in bovengenoemd programma zelf. Hoe veelzijdig dit voor een „leek” ook moge schijnen, wij voelen, dat er, te midden van het vele, waarmee wij overstelpt worden, ons iets te kort wordt gedaan. Dit iets is eene zoogenaamd wijsgeerige voorlichting. Ik bedoel het onderwijs in de z. n. theoretische filosofie, die ik bij deze gelegenheid in overeenstemming met prof. Bolland's bekende spreekwijze „de algemeene spraakleer der wetenschappen, de „grammatica der hoogere studie,” zou willen noemen.

Wanneer men er eenmaal op gewezen is, dan ziet men vanzelf in, dat er wetenschappelijk gesproken te midden van het bestudeeren van dit en beoefenen van dat eene algemeene bespreking dient plaats te hebben van hetgeen de wetenschap over het weten zelf zegt, dat er in het onderscheid der velerhande kundigheden eene algemeene theorie zal moeten zijn van het menschelijk verstand, den menschelijke geest als zoodanig. Is de zelfkritiek der Rede als zoodanig het eigenlijk centrale in de wijsbegeerte, — en dat heeft men mij meegedeeld — dan is het klaar, dat wij voor ons, zedekunde en rechtsphilosophie, godsdienst en schoonheidsleer ter zijde gelaten, wetenschappelijk genomen aan gelegenheid tot het hooren van eenen docent der filosofie evenveel behoefte hebben als ieder ander studeerend mensch.

En op een docent in zoogenoemde logica en metaphyca — dat immers zijn de namen, waaronder het bedoelde onderwijs gemeenlijk wordt gegeven? — hebben wij ook evenveel Recht. Theoretische behoefte is in dezen een theoretisch recht, en de Staat, die aan drie hoogeschoolen allerlei filosofie-professoren onderhoudt, om aan ons zelfs eenen docent in logica en metaphysica te blijven onthouden doet aan polytechnische studenten te kort.

Behoort dan ook niet in Duitschland een „metaphysica” veelal tot het onderwijzend personeel eener technische Hochschule?

Wie met mij al eens meer over deze zaak heeft nagedacht, moet gevoelen, dat het hier iets geldt, waarom de Delftsche Studenten zich gegriefd en achteruitgezet hebben te achten. Indien het op zwaarte van studie aankomt hebben wij het minstens even hard te verantwoorden als de heeren aan de universiteiten. Men onthoudt ons dan nog hetgeen aan wetenschappelijke lessen den eigenlijken academische bijmaak geeft. Zijn wij de logica en metaphysica minder waard, dan de eerste de beste theologant, jurist of litterator, die er misschien veel minder om geeft dan wij? Neen! wij zouden allicht voor een groot gedeelte dankbaarder hoorders voor een stelsel van zuivere Rede blijken, dan de aangeduide catagoriën van universiteitsstudenten. Het is bekend genoeg, dat de meerderheid dier heeren zich om hunne filosofieprofessoren niet eens druk bekommert. Aan universiteiten is zooveel gelegenheid tot algemeene vorming van den geest, dat de overvloed juist onverschilligheid gekweekt heeft. Vandaar de opmerking: „Die Philosophieprofessoren sollen einsehn lernen, dasz die Philosophie andre Zwecke hat, als den, die Erzieh-

ung der künftigen Referendarien, Pastöre und Hausärzte zu vollenden”, dateerend uit den tijd toen de Philosophie als verplichtend was aangegeven. (Sch. N. I. § 46).

Ik zei zoeven: „allicht voor een groot gedeelte”, want het zal hier maar al te duidelijk blijken, dat ook bij ons aan enkelen die onverschilligheid eigen is. Wat niet direct bijdraagt tot het verhoogen van hun tractement en het verschaffen van promotie komt niet in hun kraam te pas en wordt als zoodanig genegeerd. Op hen is toepasselijk het volgende oordeel van Schopenhauer: „Zij het ook zooals vele lieden met groote bevrediging hunner traagheid en aanmatiging beweren, dat de onderwerpen der Metaphysica dezulken zijn waarover niemand iets vermag te weten: waarbij dan weten in den strengsten zin is te verstaan, waar volgt toch daaruit niet, dat elke meening daarover even ver van de waarheid zou zijn als iedere andere, en Plato, Kant en Spinoza er niet meer van geweten hebben dan de minste kruier. Daarbij komt, dat men buiten het onderzoek dier dingen zich niet houden kan, gelijk vermelde bewering schijnt te willen aanbevelen, want zij dringen zich aan het nadenken van een iegelijk, ook den ruwste, zoo onweerstaanbaar op, dat ieder mensch er eene meening over hebben moet, al is zij nog zoo ongerijmd, evenals ieder aan den gezichteinder een punt moet hebben, waar de hemel de aarde raakt. (Nachl. IV § 37. Vergel. Bolland Levensbeschouwing bldz. 25.)

En hiermee bedoel ik slechts de Metaphysica de „grammatica de wetenschap”, met haar zuster de Logica „die slechts leert wat ieder reeds van zelf weet en doet: toch is de abstracte bewustwording harer regels interessant en van belang.” De Logica, door Schopenhauer heel vernuftig geheeten de Generaalbas van de Rede terwijl omgekeerd de Generaalbas de Logica is van de Muziek.

Ik verlang slechts de eenvoudigste logische lessen over begrip, oordeel en sluitrede, zonder nog wijze eischen op te voeren tot een stelselmatige voorlichting ten aanzien der groote algemeene vraagstukken, die elk mensch van studie zich op den duur leert stellen, maar die alleen in verband met de geschiedenis der wetenschappelijke, in verband met de gedachtenstelsels van wijsgeerige denkers behoorlijk kunnen worden besproken. Want als ieder telkens op eigene hand weer over de wereld moet leeren nadenken, kan er niet veel van terecht komen en blijft men in naviteiten verzonken. Ten einde goed te doen uitkomen het groote voordeel der Philosophie naast dat der wetenschappen haal ik aan Schopenhauers gezegde (N IV § 30):

Men denke zich het geheele menschelijke Weten als een veelgetakten boom, maar zóó, dat van den stam weinige takken uitgaan, van af welke, door gestadige vertakking, zich ontelbare, ten slotte uiterst kleine twijgjes uitstrekken.

Een dienaar eener bepaalde Wetenschap doet slechts twee der kleinste uiterste takjes elkaar naderen; wat niet moeilijk is, daar ze zeer dicht bijeen staan.

De Filosoof daarentegen tracht die takken, die onmiddellijk van den stam uitgaan met elkaar te verbinden. Daarom zal hij geen proefnemingen doen met basische zouten en zuren of grondige nasporingen in 't werk stellen om uit te maken of er werkelijk slechts zeven koningen in Rome geweest zijn, of de verhouding van den straal tot den omtrek nog met eenige decimalen trachten te vermeerderen: doch hij zal het leven in zijn geheel en in ware grootte doorgronden; deszelfs grond- en hoofdtrekken, die eveneens uit de dagelijksche ervaring te voorschijn treden, juist en correct op te vatten zoeken.”

Nu ben ik me bewust, dat ik, bij 't doen van een dergelijk voorstel te kampen heb met twee categoriën van menschen in de studentenwereld: (om de „koude M^u” te laten rusten).

1°. Zij die uit principe afkeerig zijn van iedere verandering of elke nieuwigheid als zoodanig; die de tegenwoordige toestand goed vinden, omdat ze altijd zoo geweest is en nooit is gebleken bepaald slecht te zijn.

De naïviteit dezer „armen van geest” is voorzeker benijdenswaardig. In zooverre zijn deze tegenstanders het minst te duchten omdat ze toch nooit, door welke wijze van redeneeren ook, uit hun verstandelijke winterslaap gewekt kunnen worden.

(Een treffend voorbeeld van zoodanig conservatisme, dat echter met onze zaak niets heeft uit te staan, levert dit corpsverslag der jongste Leidsche Almanak.)

2°. Diegenen, waarbij laksheid en onverschilligheid lijfswoorden zijn geworden.

Denzulken kan ik niet genoeg er op wijzen hoe gewichtig deze studieperiode voor onze latere jaren is. We zijn

boven duizenden bevoorrecht dat we met de minste moeite een voortdurend grooter wordende schat van kennis kunnen opdoen. We worden als het ware door onze ouders bekostigd om geheel naar eigen oordeel in te zamelen wat er te krijgen valt. En tot de educatie van elk onzer draagt de staat meer bij dan voor onderhoud van een heel gezin noodig is. De studententijd is voor ons de zaaitijd. Aan ons de zorg de bodem zoo vruchtbaar mogelijk te maken opdat later de boom der algemeene ontwikkeling rijkelijk vrucht moge dragen.

Is het feit alleen, dat zulke menschen corplid zijn niet reeds een tegenstrijdigheid? Bij eenigzins verdere beschouwing is het toch klaar, dat het geheele wezen van ons corps gegrond is op ontwikkeling en wrijving van gedachten. Wij zijn zóó afgesloten van de maatschappij, dat reeds spoedig de behoefte uit ons midden ontwaken moest om de handen uit de mouw te steken. Het corps en hare gezelschappen zijn slechts uitvloeisels van deze drang tot algemeene ontwikkeling.

Daarbij komt het zoo gewichtige feit de vrije studie, dat een ieder tracht te verdedigen en waar voorzeker niemand tegen kan zijn. Is het verkrijgen hiervan niet geschied uit een bewuste drang om zich naar eigen goeddunken te kunnen ontwikkelen, zich zelf den noodigen vrijen tijd te komen verschaffen tot zelfstudie in andere takken van wetenschap, opdat we niet geheel zouden verdrogen tot vakmensen, het ergste wat ons ooit kan overkomen?

Vóór alles komt het er op aan mensch te zijn.

Van den Broek zegt in zijn stuk „eischen” op geestige wijze over veler eenzijdige studie: En dan — de triomf van de verdeling van arbeid, de triomf der eenzijdigheid, wij allen machine- of brug- en klets automaatjes, die na inwerpen van een som geld een plan voor een machine of brug, na inwerpen van een borrel, een geregeld gesprek over brug of machine en de lotgevallen van andere automaten kunnen leveren.”

En verder: „Zoo is 't dus noodig, dat wij, om onze functie in de maatschappij te vervullen, hebben, wat betreft onze ontwikkeling, in de eerste plaats vakkennis, en in de tweede plaats kennis van het menscheijk weten in 't algemeen en van het wezen der maatschappij opdoen.”

In de onmiskenbare behoefte voor dit laatste wordt voorzien door de unaniem zoo hoog geroemde colleges van Prof. Mr. B. H. Pekelharing. In het tweede is echter nog een leemte voelbaar die ik hier bij tracht aan te vullen.

Ik haal juist dit voorbeeld aan, omdat bovendien hieruit blijkt, dat reeds door meerderen de filosofie studie gevraagd is geworden, zij 't ook niet met zoo veel nadruk.

Het zou zeker vreemd klinken indien ik de bestaande toestand afkeurde en niet meteen de mogelijkheid zoowel als de wijze van verbetering mede aangaf.

Gelukkig kan ik mededeelen, dat wij in ons streven een steun zullen vinden in de niet te waardeeren medewerking, die professor Bolland (zooals hij mij in vertrouwen mededeelde) bereidwillig geneigd is ons te verleen. Het is dan ook slechts van hem, dat wij de zoo broodnoodige kennis kunnen opdoen. Z. H. G. is hier voorzeker „the right man on the right place.”

Uit een mondeling gesprek maakte ik op, dat prof. B. aan ons verzoek zou willen voldoen tot het geven van onderwijs in de vakken der Metaphysica en Logica, indien Z. H. G. slechts op eene voldoende belangstelling onzer zijds zou kunnen rekenen. Hoewel ik voor mij overtuigd ben, dat deze belangstelling inderdaad bestaat en voorzover ik heb kunnen waarnemen niet gering genoemd kan worden, heb ik niettemin door dit schrijven getracht die belangstelling ook bij anderen op te wekken en daadwerkelijk te maken.

Ik hoop dat mijne pogingen niet vergeefs zijn geweest.
's Hage, 8 Jan. 1900.

CH. MEYLL.

Aan de Redactie. Ten slotte wil ik U nog mededeelen, welke voorloopige regelingswijze mij het beste schijnt. Ten einde te weten te komen of de belangstelling groot genoeg is, lijkt het mij wenschelijk dat al diegenen, die met mijn plan instemmen dit te kennen geven door op een lijst hunne namen te teekenen. 't Spreekt vanzelf, dat hierbij geen onderscheid wordt gemaakt tusschen Corplid en niet-Corplid, zoodat ook tot de laatsten het verzoek gericht zal moeten worden. Blijkt de medewerking groot genoeg te zijn dan wilde ik U ter gelegener tijd mijne vastgestelde plannen mededeelen.

Voorloopig verzoek ik U vriendelijk mijn uiteengezet plan in overweging te willen nemen en er mij Uw advies over te zeggen.

Groentijd.

Zien we, dat in den laatsten tijd in verschillende studentenkringen dit onderwerp aan de orde was of nog is, ook in ons midden mogen we aannemen, dat die tijd wat zijn karakter en aard aangaat ons allen belang inboezemt. Het is daarom, dat ik hier de vraag wensch te stellen: is het wenschelijk, dat de groentijd gereguleerd wordt en zoo ja op welke wijze moet dit dan geschieden? Laat ik beginnen met hier over deze beide vragen mijne eigene meening neer te schrijven.

Waar we dit jaar eenen groentijd hebben medegemaakt, die op eenige punten uitgebreider gereguleerd was dan de vorige, daar hebben we ook kunnen opmerken een verbetering in de wijze van ontgroenen. Reeds dit is mijns inziens een duidelijk bevestigend antwoord op mijn eerste vraag, en ik zou er haar al meer dan voldoende mede beantwoord zien, indien er nog niet iets anders was, iets nog algemeeners, dat juist speciaal den groentijd aanwijst als een dier zaken die juiste reglementeering eischen. Immers, wanneer in een staat, eene maatschappij wetten zijn, dan zullen die wetten voor een groot gedeelte ten doel hebben om de rechten der zwakkeren t. o. v. de sterkeren vast te stellen en onaantastbaar te maken en we zouden zelfs zoo ver kunnen gaan met te zeggen, dat hoe hooger een staat geklommen is op het beschavingspeil, des te meer dergelijke wetten zal zij bezitten.

Vergelijken we dit nu met onze studenten-maatschappij, ons corpsleven. Dan is toch zeker de groentijd een tijd waarin een aantal zwakkeren zich ziet geplaatst tegenover een macht onbekend, vaag maar sterk.

Tegen die macht heeft die groep zwakkeren noodig, in de uiterste gevallen, een verdedigingsmiddel en dat middel moet zijn de wet. Een tweede en voornamere reden dus die goede reglementeering eischt.

En hoe moet deze dan zijn? Een paar punten dienen daarbij op den voorgrond te staan en het is mijns inziens daaraan, dat we alle desbetreffende wetsvoorstellen mogen toetsen en beoordeelen, de regeling moet wegnemen, althans tot een minimum beperken de mogelijkheid tot het begaan van baldadigheden, ploertigheden zou ik kunnen zeggen, van de zijde der studenten, en dan moet ze in de tweede plaats tot het doel van den groentijd, zoo uitgebreid mogelijke kennismaking, de volle gelegenheid geven. Er moet niet alleen de mogelijkheid zijn, dat een groen komt bij veel personen, de onmogelijkheid moet er zijn dat een groen slechts komt bij weinigen. Deze twee eischen meen ik, dat men bij elke groentijdsregeling zal moeten in 't oog houden, wil men overtuigd zijn dat het resultaat eene vooruitgang zal kunnen worden genoemd.

En nu nog dit. In hoofdstuk III, art. 6 onzer Corpswet staat, dat de Senaat in het bijzonder waakt voor de belangen der Candidaat-leden. Volgens velen zou dit artikel meer dan voldoende zijn, en ruim opgevat is het dat misschien ook. Maar waar we niet vooruit kunnen weten of een Senaat, en of élken Senaat dat artikel ruim zal opvatten moeten we hierboven stellen als eisch, een scherp geformuleerde reglementeering, gevende de opinie der Corpsvergadering, zijnde de laatste de Souvereine macht in ons Corps.

W. J. N.

Over Ru's Versje.

Alles is in zich zelf, van zich zelf — relatief. Anders zou ik zeggen, dat dit „hèt versje was. Ach! ik zeg toch maar, dat dit het versje was.

Waarom? Och ja, dat is 't nou. 't Is als muziek: je hoort 't of je hoort 't niet. Maar wie luisteren kunnen hooren het hier.

Ik zal je vertellen. Ze hadden 't me al twee keer gezegd en ik wist niet wat 'r in stond. En ik wist 't wel..... Maar ik wist wel, dat 't 'n versje was. Ik hou niet van analyse, ik hou van intuïtie. En die zei me: Bob! hoor je wel.... 'n versje!

Ik was erg blij en wou 't nou wel heelemaal begrijpen. 't Rhytme en de klank en de zang, die wist ik. Om dat alles was 't 'n versje, althans voor mij. Ik wist, dat hier moest gevoeld zijn en gezongen. Begreep ik 't zoo gauw niet materieel, 't lag aan mij.

Of nee! dat weet ik niet.... zeg Ru, 't is wel wat héel

vaag hoor! Dat vage is juist heel mooi en dat gaf je me zoo langguisant in vorm: 'n uur — en een... een lach — en een... Of... 't schemert lang geleen... Maar 't was ook tē vaag Ru. En moet ik nou kruienier worden? Moet ik vragen: hoe was 't toch Ru? Eerst begon er een luiduit te denken, dat is toch spreken, niet? En toen te spreken. En zei zij dat allemaal? Dat is toch vreemd al die actie op zoo'n oogenblik uitgaand van 'n meisje. Of moet ik anders soms vermoeden....

En Ru, foei Ru! je hebt ook móoi willen doen. Wat is dat met die „woordbeken”? Is dat lief, waar, eenvoudig? „Ik hou van je”. Ja, ik hóu van je, omdat je lief, waar en eenvoudig bēnt. Maar die „wóórd-beken”.... die „immer milder leken”... Vin jij dat nou mooi? Ik vin ze storend bij 't geheel en heel onlief en zou ze liefst weg willen doen as de zin van 't versje er niet te zeer door veranderde. Moest daar nu speciaal zóo gerijmd worden op „spreken”? Foei!

Wat ben ik blij, dat de almanak-redactie dit niet geweigerd heeft. 't Is anders gevaarlijk soms, mooie dingen in te sturen aan redactie's. Alweer 'n bewijs voor de stelling, dat ieder zijn eigen mooi is en één beter dan velen. Maar de almanak-redactie....

Lieve Ru!... Ik dank je nog wel hoor! Je bent 'n lief, mooi ventje, zoo'n klein dichtertje „met 'n dichtertje en dichtertaartjes”. Toe wil je nog 's meer schrijven? 't Was heel mooi hoor!

BOB.

Kamermuziek-Matinée. Apollo.

Donderdag 14 December.

Ik was niet naar deze Matinée, waarmede Apollo het feest ter eere van haar 50-jarig bestaan opende, gegaan met het doel er een verslag of een critiek over te leveren. Toen mij echter het verzoek later gedaan werd, dit verslag tóch te schrijven, heb ik hieraan met genoegen voldaan, daar het mij niet anders dan zeer aangenaam kon zijn, te mogen gewagen van veel, dat ik op dien middag heb genoten. Mogen dan wellicht meerdere bijzonderheden mij ontgaan zijn; het standpunt, dat ik innam, van volkomen objectief te luisteren stelde mij des te meer in de gelegenheid, eenen onverzwakten totaal-indruk van dien gedenkwaardigen middag te ontvangen. Men kan toch bij het aanhooren van muziek zich op tweërlei standpunt plaatsen: men kan het muziekstuk in al zijne onderdeelen volgen, zich van iedere moduleering, van iedere schakeering rekenschap trachten te geven, het onderling verband tusschen de verschillende onderdeelen opsporen en zich zoo een beeld vormen van wat de componist zoowel als wat de executant heeft willen bereiken. Maar men kan ook zich eenvoudig overgeven aan de stemmingen, die de muziek in ons opwekt; de geluiden zee over zich heen laten gaan, zonder zich juist rekenschap te geven van het hoe en waarom. Ik was nu dien middag meer in de tweede dan in de eerste stemming. Laat ik u dan enkele mijner indrukken mogen weergeven.

Het programma begon met een kwartet van Beethoven (De Kat, Dooremans, Reuhl en Wolf). Mochten ook in 't begin een weinig „Bühnenfieber en de koude zaal, niet alle goede eigenschappen van dit kwartet geheel tot hun recht doen komen; weldra kwamen de spelers meer in hun muziek en gaven ons bijzonder mooie dingen te genieten. Het meest maakten op mij indruk het andante in het finale. Iets, wat ik misschien uit een kritisch oogpunt zou moeten afkeuren, maar wat toch op mij een heel mooien indruk maakte, was het groote verschil in opvatting tusschen de eerste en tweede viool; de eerste viool in alles meer breed,forsch verheven; de tweede viool meer week en klagend. Bijzonder mooi was dit, als in 't andante de tweede viool de melodie van de eerste overnam en als 't ware een zelfde stemming nog eens nadroomde. Het ensemble spel was het best in het schitterend finale.

Heel mooi was het tweede nummer van 't programma: Elegische melodiën (Herzwunden en Letzter Frühling) van Grieg, voor klein strijkorkest. Meyll's opvatting van deze vond ik heerlijk; hoe deed hij ons voelen het mystiek schoone van deze Noorsche muziek. Vooral „letzter Frühling” was meoi; een vage melodie, nu omhoog zwevend, dan weer in de klanken zee verdwijnend. Meyll heeft een bijzonder mooie manier van dirigeren, met elegant rythmisch

gebaar draagt hij de melodie over 't orkest. Reeds op deze uitvoering kon blijken, welk een gelukkige keuze Apollo deed, in haar nieuwen dirigent. Slechts een groote begaafdheid gepaard aan een groote toewijding zijn in staat resultaten te bereiken als hij met het orkest verkreeg.

De Kreutzer-sonate, bekend door 't geen Tolstoi naar aanleiding van haar schreef, werd door Mevrouw Le Comte en Köhler op schitterende wijze vertolkt. Beide de groote technische moeilijkheden volkomen meester, wisten ze volkomen uitdrukking te geven aan al de gloed en passie, die uit dit schoone werk spreekt. Apollo kan niet genoeg apprecieeren de bereidwilligheid waarmee Mevrouw Le Comte hare talenten gaf om de glans van deze uitvoering te verhoogen. Welverdiend was de bloemen-hulde, haar aan 't eind van haar optreden gebracht.

Het trio van Gade, dat nu volgde, en waarin mevrouw Le Comte wederom de piano-partij vervulde terwijl Gritters Doublet en Brandt de viool- en cello-partijen speelden, bracht ons weer veel moois. Bijzonder gevoelvol werd deze compositie voorgedragen; vooral de voordracht van Gritters was zeer sympathiek. Brandt had in sommige gedeelten weeker kunnen zijn, soms speelde hij zooforsch, dat hij de anderen geheel overstemde.

Een mooi slot van de middag was Grieg's Holberg-suite, voor strijk orkest. Meyll's voorliefde voor Grieg (ook op de symphonie-uitvoering werden twee nummers van Grieg gespeeld) wist hij door zijn gevoelvolle vertolking allezins te rechtvaardigen. Het mooiste vond ik Praelude en Air.

Ik geloof Apollo met het succes van deze uitvoering hartelijk geluk te mogen wenschen. Betrekkelijk zijn deze uitvoeringen, waar geheel met eigen krachten wordt gewerkt een betere maatstaf voor het kunnen van eene vereeniging dan de groote symphonie-concerten. En waar dan Apollo een zoo schitterende kamer-muziek kon geven blijkt wel hoe hoog dat kunnen hierstaat.

En eindelijk mijn hartelijken dank aan Apollo, voor het groot genot, dien middag gesmaakt.

J. F. L.

Met de vergadering van 14 Dec. 1899 werden de lezingen over Marx waardetheorie geëindigd. Het bezoek, dat op den eersten avond het geheele zaaltje vulde, dat toen ruim 60 personen bevatte, was steeds afgenomen. Den laatsten keer waren en meer stoelen onbezet dan ingenomen. Aan het gehalte van des heeren Van der Goes voordrachten is dit allerminst te wijten. De oorzaak zal meer gelegen zijn in het feit, dat de belangstelling in het socialisme bij de meesten niet sterk genoeg is, om zich eenige inspanning te getroosten bij eene voordrachten-serie, die wat minder gemakkelijk te volgen is dan een of ander causerie-tje. Velen willen wel wat praten over socialisme, maar als 't op doen aan komt.... En inderdaad was het volgen van deze belangrijke voordrachten een daad. Een daad van veel belang voor wie iets van den ernst van de arbeidersbeweging begrijpen. Salon-socialisten hebben 't opgegeven. Zoo'n cursus is als een filter, dat de onechte en de echte bestanddeelen van elkaar scheidt. Daarmee wil ik niet zeggen dat die scheiding in alle opzichten zuiver is geschied. Er waren er ook de laatste keer misschien nog wel verscheidene afwezig (hopelijk door gewichtige bezwaren) aan wier ernst geenszins getwijfeld mag worden.

Van der Goes onzen dank voor zijn prachtige voordrachten. Volkomen sluiten we ons hier aan bij de woorden waarmee de voorzitter de cursus sloot: „Wij kunnen de Amsterdamsche studenten benijden het voorrecht dat de colleges van den privaats-docent Van der Goes voor hen moet zijn.” Maar wij voegen er aan toe: de Amsterdamsche studenten verdienen dat voorrecht. En waarom? Omdat zij flink genoeg geweest zijn om het te vragen.

A.

Gaarne voldoet de Redactie aan een verzoek om onderstaande in het Studenten-Weekblad een plaatsje te geven:

PRIJSVRAAG.

De Volksbond, vereeniging tegen drankmisbruik, vraagt eene Handleiding ten dienste van het onderwijs over het alcoholvraagstuk in de 2 hoogste klassen der Kweekscholen voor onderwijzers en onderwijzeressen en op de Normaal-

(Vervolg zie Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 11 JANUARI 1900.

lessen (zie de Kon. besluiten van den 14 April 1898, Staatsbladen Nos. 97 en 142.)

De handleiding moet een duidelijk overzicht geven, voor zoover noodig toegelicht door figuren en tabellen, van de bereiding en samenstelling der hier te lande meest gebruikte alcoholische dranken, van de werking van den alcohol op het menschelijk lichaam, van de gevolgen van het misbruik voor het individu, voor het huisgezin en voor de maatschappij en van de middelen tot bestrijding van het alcoholisme in het algemeen en in het bijzonder van de wijzen, waarop de school aan deze bestrijding kan dienstbaar gemaakt worden.

De handleiding mag niet grooter zijn dan 15 vel druks (octavo) en moet zoodanig ingericht wezen dat zij gemakkelijk in 80 lessen kan worden verwerkt.

De antwoorden op de prijsvraag moeten in het Nederlandsch geschreven, voorzien van een spreuk en vergezeld van een verzegeld couvert met dezelfde spreuk, waarin de naam en het adres van den schrijver vermeld zijn, vóór 31 December 1900 toegezonden worden aan den Heer A. van der Voort Azn., Algemeen Secretaris van den Bond te Haarlem.

De Jury aan welke de beoordeeling der ingekomen antwoorden is opgedragen, bestaat uit de Heeren:

Jhr. Mr. W. C. A. Alberda van Ekenstein.

P. H. van der Ley.

Mr. J. G. Patijn.

Prof. Dr. C. A. Pekelharing en

Prof. Dr. B. J. Stokvis.

Mocht een der leden van de Jury verhinderd worden aan de aanvaarde opdracht te voldoen, dan behoudt het Hoofdbestuur van den Volksbond zich het recht voor een ander in zijn plaats tot lid van de Jury te benoemen.

Aan den schrijver van het beste antwoord dat door de Jury de bekroning waardig wordt gekeurd, wordt een diploma met gouden medaille ter waarde van f 500,— of naar verkiezing een diploma met f 500,— toegekend. Het met goud bekroonde handschrift wordt het eigendom van den Volksbond.

De Jury kan aan den schrijver van een tweede antwoord een diploma met zilveren medaille toekennen. Het met zilver bekroonde handschrift blijft het eigendom van den schrijver.

De Jury heeft het recht de bekroning met goud afhankelijk te stellen van de omwerking van een onderdeel van het handschrift in den door haar noodig geoordeelden zin. In dit geval wordt de schrijver door middel van de dagbladen opgeroepen zich, hetzij rechtstreeks, hetzij door een tussenpersoon naar de keuze van den schrijver met de Jury in verbinding te stellen.

De uitreiking der prijzen zal, zoo mogelijk, plaats hebben in de 28e Algemeene Vergadering van den Volksbond, in 1901 te houden, op een nader te bepalen tijdstip en plaats. In deze Vergadering worden de verzegelde couverts met de spreuken der niet bekroonde handschriften verbrand.

Elk niet bekroond handschrift kan gedurende één jaar na de uitspraak der Jury in een door een tussenpersoon ondertekend schrijven worden teruggevraagd en wordt dan aan dien persoon teruggezonden.

Het Hoofdbestuur van den Volksbond,

Vereeniging tegen Drankmisbruik.

Dr. W. P. Ruysch, Voorzitter. Mr. F. W. J. G. Snijder van Wissenkerke, Onder-Voorzitter. L. P. Walburgh Schmidt, Penningmeester. Mr. J. Bool. Prof. Dr. V. A. Julius. S. Lulofs. A. van der Voort Azn., Secretaris.

INGEZONDEN.

Mijnheeren Redacteuren!

Zou ik een bescheiden plaatsje in uw blad mogen verzoeken, om een enkele opmerking te maken over de houding van den praeses van ons corps, optredend als plaatsvervangend president der almanak-redactie.

Ik wil namelijk mijne groote afkeuring te kennen geven over het schrijven van een briefje aan den dirigent van 't muziekgezelschap, dat op de sociëit Phoenix aanwezig was

ter gelegenheid der almanak-kroegjool. In dat briefje werd door den heer v. d. Waerden verboden het Wilhelmus of 't Wien-Neerlandsch-bloed te spelen.

Over de incorreetheit om dit briefje als praeses van 't corps te onderteekenen zal ik maar zwijgen; ik wilde echter vragen met welk recht of iemand op onze sociëit 't spelen van onze vaderlandsche liederen kan verbieden.

Deze wijze van handelen is een inbreuk maken op onze persoonlijke vrijheid. Herhaaldelijk is mij gebleken, dat bij 't spelen van een onzer volksliederen de heer v. d. Waerden de gewoonte om deze liederen staande mee te zingen afkeurde, hij toch bleef, terwijl alle anderen opstonden, steeds zitten. Over het goede van al of niet opstaan bij 't zingen van onze vaderlandsche liederen, zal ik me niet uitlaten, daar ik steeds hoop ieders opvatting daaromtrent te weten eerbiedigen; maar 't verbod van den heer v. d. W. (over wiens blijven zitten nooit geprotesteerd is, juist doordat de meesten zoo kiesch zijn een anders opvatting te respecteren) zou ons onze vrijheid zoowaar op de sociëit Phoenix benemen. Door geen andere dan „persoonlijke” overwegingen kan dit briefje geschreven zijn. Toen dan ook de heer v. d. W. over deze willekeurige handeling werd aangevallen, zal dit weinigen verwonderd, alleen op dat tijdstip velen gespeten hebben. Om zich te verdedigen sprak de heer v. d. W. dat een president eener vergadering objectief dient te zijn, mij dunkt echter dat iemand, die zich tegen de algemeene opvatting verzet, nu juist niet van objectiviteit moet spreken. En zoo de heer van der Waerden door zijn blijven zitten bang is de feestvreugde te verstoren nu laat hij zich dan als objectief persoon schikken naar alle anderen en opstaan, maar niet 't spelen van liederen waarmede alle anderen instemmen verbieden. Zoo'n optreden als op de almanak-kroegjool is niet objectief maar „despotisch”.

HOYER.

Aan den heer HOYER.

Zonder u het eigendomsrecht van volksliederen als 't „Wilhelmus” en „Wien-Neerlandsch-bloed” te betwisten en u gaarne gunnende te praten daarover met het woord „ons” evenals wij praten van onze Sociëit, redenen waarom ik slechts heel kort op uw schrijven in zal gaan; wilde ik toch eenige onjuistheid over die al-of niet objectiviteit uit uwe beschouwingen aantonen en verdrijven.

Wij moeten het geval zoo stellen: Veronderstel, dat enkele mensen, ik zou ook kunnen zeggen „dweeptypes” niet hadden geweten, dat ik genoemd briefje aan de muziek had gestuurd en veronderstel tevens, dat diezelfde mensen er niet op uit waren geweest, dien avond nu juist eens vol-op te Wien-Neerlandsch-bloederen of te Wilhelmussen, [immers 't lag nog versch in het geheugen dat ik bij „Apollo” officieus-zijnde was blijven zitten (zegge terwijl er gasten op de kroeg waren, ondanks dat hiertegen was geprotesteerd] zou het dan goed gevoeld zijn door leden van het Corps, *) die op een feest samen zijn om dat feest gezellig te vieren, dat hier een „Wien-Neerlandsch” of een „Wilhelmus” wegbleef?

Zoo ja, dan behoor ik en heb ik ook oprechten spijt dat briefje ooit geschreven te hebben.

Nog iets: De verdediging van het schrijven van dat briefje heb ik reeds dien avond gezegd.

Er waren gasten, dat zijn dus mensen wier gevoelens wij dien avond uit beleefdheid zeker niet mochten forceeren, en dan, reeds bij enkele gelegenheden waren de bewuste liederen aanleiding geweest voor stoornis in de feestvreugde; ik sprak dan ook niet van objectiviteit van mijn persoon, maar van objectiviteit voor dien avond waarom dat briefje geschreven werd.

Buiten en behalve alles, hebben we toen gezien, dat er een gezonde beroering in het Corps is en daarover kan ik me slechts verheugen.

J. VAN DER WAERDEN.

DELFT, 9 Januari 1900.

*) Ik zonder hier Reunisten en gasten uit, want ik kom anders in aanraking met mijnheer Van Tets, die er zich nog over verwonderde dat niemand, ook niet de corpspraeses, een „corps-feest” inzette met een dronk op de Koningin.

Over het niet begrijpen van „Een Indruk van de Kroegdiës”.

Dat mijn vorig stuk in dit blad door velen niet begrepen zou worden, wist ik wel, en ik zou er niet op teruggekomen zijn, ware het niet dat er menschen zijn geweest, die in mijn schrijven een betoog zagen, en daaruit onjuiste conclusies trokken ten opzichte van den heer den Tex, daar dit voor genoemde heer onaangenaam kan zijn, en in ieder geval onjuist is, schrijf ik dit.

Ik gaf precies wat er stond: Een indruk van een toeschouwer, wie daar meer uit leest, moet tusschen de regels gelezen hebben, en was onjuist omdat daar niets stond.

Ik zag wat men mij liet zien, en gaf den indruk, die dat maakt op iemand buiten het corpsgedoe, op een toeschouwer. Van eenig betoog is dus in dit stuk geen sprake, het was een indruk met alle daaraan eigen fouten en onwaarheden.

Zij die dit nu nog niet begrijpen, en nog steeds persoonlijke uitvlegelarijen enz. uit mijn stuk distilleeren, hebben geen recht om tengevolge hiervan tot eenige oordeelvelling te komen over personen of zaken er in genoemd.

Ik verwacht dat hiermede verkeerde conclusies uit mijn schrijven getrokken, zullen zijn weggenomen.

Een Toeschouwer.

Er zijn geweest die het afkeurden dat „Een Toeschouwer” zijn stuk in No. 11 van dit blad niet met zijn waren naam onderteekende. En wij zijn het met hen eens. Al zegt nu „een Toeschouwer” dat hij volstrekt niet heeft bedoeld een aanval op de persoon van den heer Den Tex, wij meenen dat die aanval er feitelijk toch wel degelijk staat. En niet tusschen de regels!

Waarom wij het stuk dan plaatsen?

Wij erkennen dat dit 't gevolg is geweest van eene nonchalance en het spijt ons het artikel, met dezen schuilnaam onderteekend, niet te hebben teruggewezen.

Zeker, ons blad is een vrije tribune. Wie wat te zeggen heeft, wie een persoon wil aanvallen, die in 't publiek iets heeft gedaan (of misdään) waarover hij mag aangevallen worden heeft in 't algemeen het recht dat op faire wijze in ons blad te doen. Maar de persoon, die aangevallen wordt, heeft op zijn beurt het recht te eischen dat degeen, die hem aanvalt, zijn gelaat vertoont, zooals de aangevallene zelf handelde met open vizier, zonder angstige of beredeneerde verberging van zijn eigen persoon. Wie

niet met open vizier durft of wil optreden, mist het recht den ander in ons weekblad aan te vallen.

Dit oordeel der redactie betreft ook het eerste schetsje van Kern, dat in ons blad een plaats kreeg („Een schoen te passen.”) Dat dit schetsje geplaatst werd was mijne fout. Ik ontving het op een avond laat, en bracht het dadelijk naar den heer Waltman, zonder met de vereischte aandacht te hebben overwogen of het wel mocht opgenomen worden onder een pseudoniem. Toen ik het gedrukt zag, had ik er spijt van.

Het is het voornemen van de redactie voortaan te weigeren alle stukken die aanvallen zijn op een persoon en niet met vollen naam of duidelijke initialen van den schrijver zijn onderteekend.

Namens de redactie,

DELFT, 9 Jan. 1900.

J. W. A.

Berichten en mededeelingen.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Verkiezing van een President van den Senaat.
11 Jan., 11³/₄—1¹/₄ uur, P. S. 12 Jan., 4—5 uur, S. P.

Met hartelijken dank vermeld ik, dat door mij is ontvangen een totaal bedrag van / 719,60 voor de Nederlandsche-Zuid-Afrikaansche-Vereeniging welke som door mij aan het hoofdbestuur dier Vereeniging is afgedragen.

H. P. G. DEN TEX.

S. D. P. C.

Lezing van Mevr. H. ROLAND HOLST, over: „de Oorzaken der Hervorming”, op Donderdag 11 Januari, 8¹/₄ uur, bij Wed. P. van der Arend, Beestenmarkt.

Correspondentie.

H. v. d. W. Daar wij over het door U besproken onderwerp reeds twee artikels opnamen, is het uwe ter uwer beschikking.

Wegens plaatsgebrek moesten de volgende stukken blijven liggen:

Mengelwerk-Kritiek.

Verslag van de vierde lezing van Van der Goes.

Verslag van het 2e concert van Apollo.

Overzicht Propria Cures.

ADVERTENTIEN.

HOTEL „CENTRAL.”

CAFÉ. WIJNHAVEN 7. RESTAURANT.

Plats du Jour van 12—2 uur. Gelegenheid om te Dineeren van 5—7 uur.

Ook bij abonnement kaarten verkrijgbaar, geldig voor 10 Diners.

LEVERING VAN SOUPERS, DINERS, KOUDE EN WARME SCHOTELS ENZ. ENZ.

Te verkrijgen: Münchener, Trappisten, Pilsener en Gerstebier.

Ook per fust en per flesch, met bijlevering van kraan en potten.

AANGEBODEN:

EEN EETTAFEL,

voor 6 à 8 HEEREN.

Adres Bureau van dit Blad.

Gelegenheid aangeboden voor 6 of 8 HEEREN om te

DINEEREN.

Adres OUDE DELFT 128a.

AANGEBODEN een degelijke

EET- EN KOFFIETAFEL.

Adres VOORSTRAAT 79.

AANGEBODEN:

EEN EETTAFEL.

Adres VAN LEEUWENHOEKSINGEL 13.

MEDELEZER gezocht voor de Nieuwe Rotterdamsche Courant, liefst in de buurt der laagste nummers van het Oude Delft. Brieven onder N°. 1489, Bureau van dit Blad.

RESTAURANT
Houttuinen 2, Delft.

Van af heden dagelijks verkrijgbaar:
WINTERSHOTELS.

Specialiteit in:
Franziskaner Leistbräu,
Pilsner Urquell,
welke bieren ook op flesschen aan huis geleverd worden.
Aanbevelend,
Telefoon N°. 166. J. L. BÜHLER.